

צאתכם לשלום, מלאכי השלום

א. מרגלית

"לעולם אהבתי את השבת, ובטרם בואה הייתי יוצא לקראתה בכל ליבי, גם

בצאתה הייתי משלחה בזמרה ובשירים"

דברי רבי אברהם בן עזרא זי"ע.

שבת אחרונה של השנה.

חמישים ושתים פעמים התארחו אצלנו מלכת הימים במשך השנה החולפת. בכל פעם שדרכה על סיפנו, חשנו את משב רוחם של עולמות עליונים. מסערות ימים עקרה אותנו ושתלה אותנו באי של שקט, ושם הנחילה לנו את תחושת המנוחה השלמה, ללא מצרים. בעוד מסביב הכל רצים ומתרוצצים כנמלים אחר גרגירי דגן, מיוזעים והלומי רעש, נרדפים מן ההבל ורודפים אחריו בעת ובעונה אחת - היתה זו היא שהקיפה אותנו במחיצות שקופות אטומות שמראן כעין השמים לטוהר, בודדה אותנו מצווחת חיי החולין - והשליטה עלינו את הרוגע הרך וההרמוני.

בנאמנות פקדה את מעוננו דבר שבוע בשבוע, והזריחה בו מעת לעת אור שמיימי שנמסך אל פמוטינו, הבהיק את גביענו, זרח על צחור המפה והאיר את כל פנינו. מלוא חופניים, בלי חשך, ברכה ושלום שפכה עלינו. יחד עמה התדפקו על בתינו עולמות טמירים מלאי ניחוח רוחני. וכשפתחנו את דלתינו לרווחה, זרמה פנימה שפעת זך שמיימי, עד שכל בתינו טבלו באגמי אורה, וצלילי קטיפה חרישיים שפיכו אלינו מהווייתה הנאצלת מילאו את אוזנינו ורחובותינו.

קיבלנו אותה במקלות עם לבושי מחלצות. חיכינו לה כל ימי המעשה כלמתת שמיימית, ועל אף ביקוריה הסדירים לא התרגלנו אליה. מדי שבוע חשנו את מלוא הרעננות של בשורתה. וכך חמישים ושתים פעמים, לאורך השנה, היתה מגיעה אלינו מן המרחקים השמיימיים, כמו ציר נאמן, שבידו פיסת שמים, וכל רגשותינו המו לקראתה.

והנה היא באה לחתום את שהותה המופלאה עימנו בשנה הזו, העומדת לסגת אל גווילים שכבר מתחילים להצהיב, כמו עלי גניזה וכמו עלי שלכת.

מן הדין שנלווה את השבת הזו, שהנחילה לנו את מיטב שעוטינו בשנה החולפת, כראוי. באותה רגשת לב ונאמנות, שאנו, אכן חבים לה.

במקורותינו מושם דגש חזק בסיומם של דברים. "אין המצווה נקראת אלא על שם גומרה", "הכל הולך אחר החתום", "סופו מוכיח על תחילתו" - אלה הם רק ציטוטים מעטים מן המקורות המדגישים את ערכו המכריע של חלק הסיום על המפעל כולו.

גם האמרה העממית "סוף טוב הכל טוב" המציינת כי סיומו של דבר מעצב את כל כולו וכן קובע את הערכתנו אליו, מקורה במדרש לקח טוב, בראשית "היינו דאמרי אנשי סופך טוב כולך טוב".

ומדוע סופו של דבר מהווה אינדיקטור לכולו. ומדוע כה מודגש וחגיגי אצלנו הסיום, עד שאנו חשים צורך לאחל לעצמנו בהקשרו חיזוק ואימוץ ואנו קוראים עליו לעיתים "חזק חזק ונתחזק"?! הלא זה משום שסיום מזיק כח ונחישות הרבה יותר מן ההתחלה. התחלות מקבלות אונים מעצם החידוש שבהן ומרעננות. ליבו של אדם

נוהה אחרי החדש, על כן כל ראשית מצטיינת בתנופה ובשאר רוח, והיא מלווה גם בהחלטות חיוביות ובלהט. על סיומים, לעומת זאת, מרחף, בדרך כלל, צילה הכבד של השיגרה. בעוד התחלות משדרות מרץ ותוחלת צעדים אחרונים מתאפיינים בתסמונת של אדישות וליאות. לפיכך סיום רענן ונמרץ, החותם את המכלול, משביח אותו ומעיד על איכות העניין כולו. יש מפעלים המתחילים בקול תרועה גדולה וגועים בקול חלושה, אולם מפעל שבסיומו ניכרת חיוניות, התלהבות וחדווה, סימן שעוצמתו הכבירה גברה על כוחה השוחק של השיגרה.

השבת האחרונה של השנה, זו המסיימת את תפארת שבתותיה, צריכה להיות מקשה אחת, שכולה חוויית קדושה ועונג רוחני ללב היהודי. הנשמה היתירה שהופחה בנו חמישים ושתים פעמים בשנה החולפת תובעת מאיתנו סיום פיוטי מלא השראה.

השבת הזאת המסיימת תהיה אפוא שבת הרוח היהודית החוגגת. שום דבר מן החולין לא ידבק בה, חלילה. לא דברי חולין ולא מחשבות חול, תהיה זאת שבת מרוממת השרויה בצל הספירות ההגותיות והרגשיות הנאצלות וכולה דוברת בלשון הנשמה, בלשון השיר והשבח, הרינה והתפילה הרון והרוממות. עם דמדומי השנה נקבל את פניה של שבת עתירת חוויית יחד יהודיות ובטרם פרידה נבטיח לה כי לא נהיה כפויי טובה, חלף כל העונג והנחת שהנחילה אותנו לא נבזבז את אוצרותיה של השבת האחרונה על דברים של מה בכך, אדרבא, ייקר לנו כל רגע בה מאלפי זהב וכסף. ובדו שיח המתמשך שננהל איתה לאורך כל היממה, נאמץ את בריתנו איתה ונודיעה חגיגית, כי נשמור לה אמונים וככל אשר יהיה לאל ידינו נאמץ את שומריה ולא נחזק, חלילה, את מחלליה. נבטיח לה נאמנה, כי יותר מאשר בעבר, נספר באוזני כל אשר לא ידעוה את רב טובה, ונשתדל בכל מאמצינו לספח את כל מקומותינו לאתרי מלכותה הנאדרת בקודש. וכמו שאמר רבי אברהם אבן עזרא "גם בצאתה הייתי מלווה אותה בשמחה ובשירים" נלווה אותה כולנו בזמירות ובשירות שבח, מתוך גינוני קדושה ושל רוממות רוח יהודית. צאתכם לשלום, מלאכי השלום.

המודיע, כ"ד אלול תשנ"ח.